

ချစ်၊ ခြေ့ရတနာစာအုပ်တိုက်

ခင်ခင်ထူး
ဝိညာဉ်အိမ်
ဝိညာဉ်အိမ်

ကျွန်မရဲ့ ဆံရစ်ဝိုင်း

ကျွန်မသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှ စ၍ ဝတ္ထုတိုများကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှာ စာရေးသက် ၁၀ နှစ်ပြည့်ပြီး ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ယင်း ၁၀ နှစ်တာ ကာလအတွင်းတွင် ကျွန်မရေးဖွဲ့ခဲ့သော ဝတ္ထုတို အပုဒ် ပေါင်း ၅၀ ကျော် ရှိခဲ့ပြီ။

၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကျွန်မ၏ ပထမဆုံး ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် "သနပ်ခါးပွင့် ဝတ္ထုတိုများ" ကို အားမာန်သစ်စာပေ ဦးညိုမှိုင်းက ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ် ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ် ဆရာဦးဝင်းငြိမ်းမှ ရွှေအမြုတေ မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါသော ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုများကို စုစည်း၍ ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ကျွန်မ၏ ဒုတိယမြောက် ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ် ဖြစ်ပြီး "ဖက်စိမ်းကွမ်းတောင် ရွှေဝတ္ထုတိုများ" ဟု ကျွန်မ အမည်ပေးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် စာအုပ်အမည်များမှာ စာအုပ်ထဲတွင် ပါသော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ကိုယ်စားပြု အမည်မှ ညှိခေါ်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဝတ္ထုတိုများအားလုံးကို စုစည်းသိမ်းကျုံး၍ ကျွန်မ နှစ်သက်သော မြန်မာမှု နယ်ပယ်မှ ကျေးလက်ကို ထင်ဟပ်သော အမည်တစ်ခုခုကို တပ်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယခု ကျွန်မ၏ တတိယမြောက် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကို ချမ်းမြေ့ရတနာစာပေမှ ဆရာ ဦးလှပိုင်က ထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့ရာတွင်လည်း ကျွန်မ နှစ်သက်သော မြန်မာမှုနယ်ပယ်မှ ကျေးလက် ဆန်သော

အမည်တစ်ခုကို ရွေးချယ်အမည်ပေးဖို့ ခံစားမှု ရှိလာခဲ့ပြန်ပါသည်။ သည် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် အမည်ကို တော့ ကျွန်မက "ဆံရစ်ဝိုင်း ဝတ္ထုတိုများ" ဟု အမည်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဆံရစ်ဝိုင်းဆိုသည် မှာ အားလုံးသိကြသည့်အတိုင်း ရှေးက မြန်မာ လုံမငယ်တို့ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ လေ့ရှိခဲ့ကြသော ဆံပင်ပုံစံတစ်မျိုးကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ နဖူးဆံစမှ ဦးခေါင်းပတ်ပတ်လည် စက်ဝိုင်း သဏ္ဌာန် ရစ်ထားသော ဆံပင်များကို အောက်သို့ အတန်းလိုက်ချတာကချ၊ အပေါ်သို့ စုထုံးဖို့ လှန်တင် တာက တင်ထားရသည်။ ကြားတွင် ဆံပင်ပန်းကုန်းကြောင်းကလေး ပေါ်နေတတ်သည်။ ပန်းကုံးညီမှ လှသည်။ ဆံရစ်ဝိုင်းပုံစံမှာ အရိုးရှင်းဆုံးနှင့် အကြောရှင်းဆုံးဖြစ်ပြီး ကလေးဆန်ခြင်းကို ပြသည့် သဘောလည်း ဖြစ်သည်။ အသက်လေးငါးနှစ်သမီးအရွယ် ဆံပင်စထားပြီဆိုကတည်းက ဆံရစ်ဝိုင်းပုံ ကို စတင်ထားတတ်ကြသည်မှာ ရှေးမြန်မာတို့ ဓလေ့ပဲ ဖြစ်သည်။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ရောက်လျှင် တော့ ဆံပင်ကို အုပ်လုံးသိမ်းပြီး ဆံထုံး၊ ဆံတောက် စသဖြင့် အလှအပ အဆင်တန်ဆာတွေ စိတ်ကြိုက် ပြုပြင်ကြတော့သည်။

ကျွန်မငယ်ငယ်က ရွာမှာ နေခဲ့ရ၍ ရွာက မိကြီးဖကြီးများ ၏ ဆန္ဒအရ နားပန်းဆံကလေး တစ်ဘက်တစ်ချက် ချထားခဲ့ရတာကို သတိရမိပါသည်။ ။ ချိုစောင်း တစ်ဘက်တစ်ချက် ဆံစရှည်ရှည် ချကာ ပန်းစည်းကြိုးကလေးနှင့် ချည်ထားရသည့် ဆံစုဖားလျားကလေး ဖြစ်သည်။ အဘတို့က နောက်ချေးခံ ရုပ်ကလေးနဲ့ တူလိုက်တာဟု ပြောတတ်ပါသည်။ ကျွန်မသူငယ်ချင်း မြပုတို့ မြစုတို့ကတော့ နားပန်းဆံမဟုတ်ဘဲ ကြာကွက်ကလေးများ နှင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ အရွယ်ကလေးရောက် လာတော့ ဘူးပွင့်ကလေးလို ငိုက်ကျနေသည့် ကြက်တောင်စည်းကလေး ထုံးခဲ့ရသည်။ နဖူးစပ်အထိ ဆံပင်ကို ကိုက်

ချထားပြီး အတိုချထားသည့် ဆံရစ်ဝိုင်းကလေးကို ကြက်တောင်စည်း
ကြသူတွေလည်း ရှိသည် ။ ကျွန်မဆံပင်တွေ သန်လာသည့်အခါမှာ
တော့ ဆံရစ်ဝိုင်းပီပီကလေး ထုံးနိုင်လာခဲ့သည် ။

ကျွန်မငယ်ငယ်က ဆံရစ်ဝိုင်းကလေးနှင့် အတော်ကြာကြာ နေခဲ့ရဖူး
သည် ။ ဆံရစ်ဝိုင်းထားလျှင် ငါ့မြေးကို တစ်လ တစ်ကျပ် မုန့်ဖိုးပေးမည်
ဟု ဆိုခဲ့သော အဘကြောင့် ဖြစ်သည် ။ ကျွန်မချစ်သော အဘ (မေမေ၏
အဖေ) က ကျွန်မကို ရွာမှာ ဆံရစ်ဝိုင်းကလေး ညှပ်ပေးလိုက်တိုင်း မြို့
ကျောင်းကိုရောက်လျှင် ကျွန်မ ငိုကြွေးရမြဲဖြစ်သည် ။ မြို့ကျောင်းမှ သူငယ်
ချင်းတွေက ကျွန်မကို ပြောင်ကြ လှောင်ကြသဖြင့် ကျွန်မ ရှက်၍ ငိုမိ
ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်၏။ ကျွန်မက ငိုလျှင် မေမေက ဆံရစ်ဝိုင်းကလေးကိုဖျက်၍
မြို့က သူငယ်ချင်းတွေလို ဘိုကေပါးကလေး ပြန်ညှပ်ပေးတတ်သည် ။
နွေကျောင်းပိတ်ရက် ရွာပြန်လျှင်တော့ အဘက ကျွန်မကိုဆီးပြီး
ဆံရစ်ဝိုင်း ပြန်ညှပ်ပေးပြန်သည် ။ ကျောင်းဖွင့်ချိန် မြို့ပြန်ရောက်၍ သူ
ငယ်ချင်း များက ပြောင်ကြလျှင် ကျွန်မ ငိုရမြဲ ဖြစ်၏။ မေမေကလည်း
ဘိုကေပါး ပြန်ညှပ်ပေးရစမြဲ ဖြစ်၏။ သို့သော် ရွာသို့ရောက်တိုင်း ကျွန်မ
မှာ ဆံရစ်ဝိုင်း ပြန်ဖြစ်ရစမြဲ ဖြစ်ပါသည် ။ ဘိုကေနှင့် ဆံရစ်ဝိုင်း တစ်
ကျောစီ။

ဤသို့ဖြင့် ငယ်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်မဦးခေါင်းပေါ်က
ဆံရစ်ဝိုင်းကလေးမှာ ငုတ်ချည် ပေါ်ချည်ဖြင့် စခန်းသွားခဲ့ရပါသည် ။ ယ
ခုအချိန်တွင် သည် အကြောင်းအရာကို ပြန်တွေးမိတိုင်း ကျွန်မ ရင်မှာ
လွမ်းလွမ်းဆွတ်ဆွတ် ခံစားနေရတတ်ပါသည် ။ ရှေးဆန်သော၊ မြန်မာ
ဝီသသော၊ ကျေးလက် စရိုက်ကို မြတ်နိုးခုံမင်သော အဘကို ကျွန်မ ပိုပြီး
လေးစားတန်ဖိုးထားလာမိသလို ဆံရစ်ဝိုင်းကလေး ဘဝကို ပိုပြီး နှမြော
တသ ရှိခဲ့ရပါသည် ။ သည် အချိန်မှာ ကျွန်မ၏ ကလေးဘဝတွေ ပြန်မရ

နိုင်တော့သလို ကျွန်မဦးခေါင်းပေါ်မှာ ဆံရစ်ဝိုင်းကလေး တင်ထားဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။ ဒါကြောင့်လည်း ဆံရစ်ဝိုင်းကို ကျွန်မ ပိုပြီး မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားမိလေသလား မပြောတတ်ပါ။

ကျွန်မရင်ထဲတွင် သည် ခံစားချက်ကလေး စီးဝင်လာခဲ့ပြီး ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ကို "ဆံရစ်ဝိုင်း ဝတ္ထုတိုများ " ဟု အမည်ပေးလိုက်ရပါသည်။ ။ ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုရေးသက် ၁၀ နှစ်အတွင်း ဝတ္ထုတိုကလေးများ သည် တကယ်တော့ ဆံရစ်ဝိုင်းထားစ အရွယ်ကလေးပဲဟု ကျွန်မ တင်စားလိုက်ခြင်း လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ ကျွန်မ ဝတ္ထုတိုကလေးများ သည် အုပ်လုံးမသိမ်းရသေးပါ။ တစ်ပတ်လျှို့ဆံထုံး၊ နှစ်ပတ်လျှို့ဆံထုံး မထုံးရသေးပါ။ ထိုမှ တစ်ဆင့် လှပခုံညားသော ဘီးကျောပိတ်ဆံထုံး၊ ပျားအုံပုံ ဘီဟိုက်ဆံထုံး၊ ဗျာပါဆံ ဆံထုံးများ ထုံးဖို့ အထိ အလှမ်းမမီသေးပါ။

ယခုအခါတွင် မြန်မာဆန်သော ဆံရစ်ဝိုင်း ဆံပင်ပုံစံကို ကျေးလက်တောရွာများ ၌ ရှားရှားပါးပါး သာ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ။ ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတို တော်တော်များများ သည် လည်း အညာကျေးလက် ခံစားမှုကို အခြေခံရေးဖွဲ့သော ဝတ္ထုတိုများ သာ ဖြစ်သည်။ ။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ကို "ဆံရစ်ဝိုင်း ဝတ္ထုတိုများ " ဟု အမည်ပေးလိုက်ရခြင်းကို နားလည်ပေးကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်မိ ပါသည်။ ။

သည် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ကလေးအတွက် ကျေးဇူးစကားကို ကျွန်မ ဆိုချင်ပါသေးသည်။ ။ ဝတ္ထုတို များကို စုစည်းထုတ်ဝေဖြစ်ဖို့ စီစဉ် တွန်းအားပေးခဲ့သော ချမ်းမြေ့ရတနာစာပေမှ ဆရာဦးလှပိုင်၊ ဝတ္ထုတို များကို စိစစ်ရွေးချယ် ဖော်ပြပေးခဲ့ကြသော မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာများ နှင့်တကွ စာဖတ် ပရိသတ်အားလုံးကို ကျွန်မ လေးစားစွာ ကျေးဇူးဥပကာရ တင်

ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ခင်ခင်ထူး

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀ ရက်

* * *

ဘအို

(၁)

ကျွန်မတို့ အိမ်ရဲ့ အရှေ့မျက်နှာစာ ဖောင်းအောက်မှာ ကွပ်ပျစ်တစ်ချပ် ခင်းထားတယ်။ အုန်းပင် နှစ်ပင်ရဲ့ အလက်တွေက ဇောင်းပေါ်မှာ ဖြာကျနေတာမို့ စိမ်းမြကြည်လင်တဲ့ နေရာလေးပါ။ အဲဒီကွပ်ပျစ် ပေါ်မှာ ဖျင်တဘက်ကြီး ခေါင်းပေါင်းပြီး တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်နေတတ်တဲ့ "ဘ" ကို အမြဲလိုလို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။

"ဘ" ဟာ ဥပဓိရုပ် အလွန်ကောင်းတဲ့ မြန်မာအဘိုးကြီး တစ်ယောက်ပါ။ ကော့ပျံနေတဲ့ မျက်ခုံး မွေး ဖြူဖြူကြီးနှစ်သွယ်ဟာ မျက်ခွံထက်မှ ထင်းခနဲမြင်ရတယ်။ အသက်အရွယ် အိုမင်းလာပေမယ့် အသားအရေက ဝင်းဝါနေသလို နှုတ်ခမ်း ထူပြည့်ပြည့်ဟာလည်း ရဲစိုနေဆဲပါ။ နှုတ်ခမ်းမွေး၊ ပါးသိုင်း မွေး မထားတဲ့ ဘရဲ့ မျက်နှာပြင်ဟာ ပကတိ ရှင်းသန့်နေတယ်။ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းနဲ့ ကျန်းမာ ဖျတ်လတ်တဲ့ ဘဟာ အလွန် စိတ်အားထက်သန်တတ်သူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

"ဘ" ဟာ မာနကြီးပြီး ဆွေဂုဏ်မျိုးဂုဏ်ကို အလွန်ယူတတ်သူပါ။ ကျွန်မတို့ မြေးတွေကို မကြာခဏ ပြောလေ့ရှိတဲ့ ဘရဲ့ စကားကတော့ -

"ဘတို့ အမျိုးတွေဟာ ဘယ်တုန်းမှ အောက်တန်းမကျဘူး။ အစဉ်အဆက် ရွာကို အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ သူတွေ သူကြီးမျိုးတွေပေါ့ကွာ။ မဟုတ်မခံ သတ္တိရှိတဲ့ အမျိုး၊ သူများက လက်တစ်လုံးကြောသွားရင် ထမင်းတောင် မစားနိုင်တဲ့ အမျိုး"

"ဘ" ဟာ စိတ်ထက်တယ်။ အကင်းပါးတယ်။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းပြီး စကားအရာလည်း ကြွယ်တယ်။ တစ်ချိန်တုန်းက ရွာမှာ ဘဟာ မင်္ဂလာ စကားပြော အလွန်နာမည်ရဆိုပဲ။

"ဘ" မင်္ဂလာစကားပြောကောင်းတာကို ကျွန်မတို့ မကြားမမီ လိုက်ရပေမဲ့ မြေးတွေကို ပုံပြင်၊ ဇာတ်၊ နိပါတ်တော်တွေ ပြောပြတဲ့ နေရာမှာ တော့ သိပ်ကောင်းတယ်။ ဘ နားမှာ ဝိုင်းပြီး ကျွန်မတို့ က ဘကို အမြဲပုံပြောခိုင်းတာပေါ့။ ဘရဲ့ ပုံပြင်တွေကို စိတ်ဝင်တစား နားထောင်ရင်း စားဖို့၊ အိပ်ဖို့ ကိုတောင် သတိမရဘူး၊ အဲသလို ပြောပြတိုင်း ဘက နောက်ဆုံးမှာ သွေးသောက်ကြီးမျိုး ဆိုသူတွေနဲ့ နိဂုံးသတ်လေ့ ရှိပါတယ်။

"မြင်းခြံမြောက်လက်နယ်မှာ သွေးသောက်ကြီးဆိုတာ နယ်နယ်ရရ မဟုတ်ဘူး ကွ။ လက်မောင်း သွေးကို ဖောက်သောက်ပြီး ဘုရင့်သစ္စာ တော် ခံခဲ့တဲ့ မင်းတို့ ရဲ့ ဘိုး သွေးသောက်ကြီးဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ဆယ့်နှစ် ရွာ အုပ်ချုပ်ခဲ့တာပေါ့"

ကျွန်မတို့ က ဘိုးကို မမီ၊ ဘကိုမိသူတွေလေ။ ကျွန်မတို့ မိတဲ့ ဘ တောင် ဒီလောက်မာန်ရှိတာ ဘိုးဆိုရင်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ မှန်းဆကြည့်ကြတယ်။ ကျွန်မတို့ မသိလိုက်ရတဲ့ ဘရဲ့ ညီတော် နောင်တော် တွေ အကြောင်း ပြောပြတိုင်း ကျွန်မတို့ တအံ့တသြ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

ဘဟာ သူ့မျိုးရိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကြိဖန်ဂုဏ်ယူတတ်သလို ကျွန်မတို့ မောင်နှမတစ်တွေကိုလည်း ဂုဏ်ယူတတ်ဖို့ စည်းရုံးခဲ့တယ်။ ကျွန်မတို့

ဟာ ဘရဲ့ အမျိုးမာန်တွေကြားမှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရသူတွေပေါ့လေ။

* * *

(၂)

လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွ၊ ပုပ္ဖစရိယ မိနှင့်ဖလို့ ဆိုထားပေမဲ့ ကျွန်မတို့ မောင်နှမ ခြောက်ယောက်စလုံးအတွက်တော့ ဘက လက်ဦးဆရာလို့ ပြောရမှာ ပါ။

ငယ်စဉ်ကလေးဘဝကို မှတ်မိစ အရွယ်ကတည်းက ဘရဲ့ ဆုံးမစကား၊ သွန်သင်လမ်းပြမှုများ နဲ့ အတူနေထိုင်ခဲ့တယ်။ ဘရဲ့ အမူအကျင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်ဉာဏ်တို့ ဟာ ကျွန်မတို့ အတွက် အလွန်အတုယူ စရာ ကောင်းပါတယ်။ တစ်ခါက ဘကို လူတစ်ယောက် လာမေးတဲ့ အကြောင်း ပြောပြတော့ ဘက -

"ဘိုးကံသာလို့ မေးတာလား၊ ဦးကံသာလို့ မေးတာလား၊ ကိုကံသာလို့ မေးတာလား" တဲ့ ။

သူ့နာမည် အခေါ်အဝေါ်ကို ဖမ်းပြီး ဘယ်သူဆိုတာ ခန့်မှန်းရအောင် လို့ တဲ့ လေ။

ကျွန်မတို့ ကို ဆုံးမတဲ့ ဘရဲ့ စကားလေးတွေဟာ မှတ်သားနာယူဖို့ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။

"မင်းတို့ တုံးအောက်က ဖားတော့ မဖြစ်စေနဲ့ ဟေ့" တဲ့ ။

"တုံးအောက်က ဖားဆိုတာ ဘာကိုပြောချင်တာလဲဘ"

ဘဟာ ထူထဲ ရဲစိုနေတဲ့ နှုတ်ခမ်းအစုံကို မိန့်မိန့်ကြီး ပြီးတယ်။ ဘဟာ လေးလေးနက်နက် စကားဆိုချင်တိုင်း အဲသလို ပြီးတတ်တယ်။

"တုံးအောက်က ဖားများ ဘယ်လိုပဲ တုံးပေါ်တင်တင် တုံးအောက်ပဲ ပြန်ဝင်တာ ငါ့မြေးရဲ့ " တဲ့ ။

ကျွန်မတို့ ပညာကြိုးစားဖို့ ဆုံးမတာတောင် ဘက အမြောက်အပင် လေးနဲ့ ။

"မင်းတို့ သိပ်ကံကောင်းတယ်။ ခေတ်ကာလကောင်းနဲ့ ကြုံတော့ ပညာကို အေးအေးဆေးဆေး သင်ခွင့်ရတာပေါ့။ စာပညာတတ်ခြင်းက လူကို အထက်တန်းကျစေခြင်း တစ်မျိုးပဲကွ။ ပညာတတ်ရင် လူ့အောက်မကျဘူး၊ အရာရာကို တွေးတောဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ ဦးနှောက်ရှိလာမယ်၊ ဘဝကို မြင့်သထက် မြင့်အောင် လျှောက်လှမ်းနိုင်မယ်၊ နည်းတဲ့ ပါရမီတွေ လားကွာ။ မှတ်ထားကြ ငါ့မြေးတွေ၊ မင်းတို့ ဟာ သွေးသောက်ကြီးမျိုးတွေကွ၊ ဘယ်တော့မှ အောက်တန်းမကျစေရဘူး"

ကျွန်မတို့ အကြီးသုံးယောက် ဆယ်တန်းအောင်လို့ တက္ကသိုလ် ဆက်တက်ကြတော့ ဂုဏ် အယူဆုံးနဲ့ အားအပေးဆုံးသူဟာ ဘပါ။ ဘနဲ့ သိသမျှ လူတွေ၊ ရွာက လာသမျှ လူတွေအားလုံးကို ဘက သူ့မြေး သုံးယောက် အကြောင်းနဲ့ ဧည့်ခံတယ်။ ကျွန်မတို့ စာကျက်သံတွေကို နားစွင့်ပြီး ပြန်ပြောတတ် တယ်။

တစ်ခါမှာ ရွာက သူတူ ဘကြီးချော အိမ်ကို ရောက်လာတယ်။ မောမောပန်းပန်းနဲ့ အထုပ်ကြီး ဘေးချပြီး ဘကို နှုတ်ဆက်တယ်။

"ဘကြီးကံ နေကောင်းလား"

"ကောင်းပါ့မောင်ရာ၊ မင်းလာတာ ဘာကိစ္စနဲ့ လဲကွ"

"ဘုန်းကြီးက မီးစက်ဝယ်ဖို့ စုံစမ်းခိုင်းလိုက်လို့ ပါ"

"ဟေ - မီးစက် ဟုတ်လား၊ အင်း ငါ့မြေးတွေ စာကျက်ကြတဲ့ အထဲမှာ တော့ လျှပ်စစ်မီးလုံးတွေ အကြောင်း ပါတယ်ကွ၊ သူတို့ ဘွဲ့ရရင် လျှပ်စစ်မီးလုံးတွေ လုပ်ခိုင်းပြီး မင်းတို့ ရွာကို လာဆင်ပေးရဦး မယ်"

ဘစကားကြားတော့ ကျွန်မတို့ ရယ်မိကြတယ်။ ရယ်သာရယ်ကြတာပါ။ ကျွန်မတို့ စိတ်မကောင်း ဘူး။ ဘရဲ့ မျှော်လင့်ချက်အပေါ် ကျွန်မတို့ မလုံမလဲ ဖြစ်ကြရတယ်။

ကျွန်မတို့ လည်း ကျောင်းတက်ရ၊ စာကျက်ရနဲ့ ဘအနားကို မကပ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ ကျွန်မတို့ တစ်တွေနဲ့ စကားလက်ဆုံကျချိန် မရှိသလောက် ဖြစ်လာတယ်။ ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာ တစ်ယောက်တည်း ငူငူကြီး ထိုင်နေရှာတဲ့ ဘကို ကျွန်မ သိပ်သနားမိတယ်။ ဟိုတုန်းက ကျွန်မတို့ ကို စကားတွေ အများကြီး ပြောခဲ့တဲ့ ဘဟာ အခုတော့ ကျွန်မတို့ စာကျက်သံတွေကို နားထောင်သူ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ကျွန်မတို့ မြေး တွေ စာကျက်သံအောက်မှာ ဘရဲ့ အမျိုးမာန်စကားတွေ လျော့ပါးလာခဲ့တယ်။ မြေးတွေရဲ့ စာအုပ်ထဲက လောကဓာတ်အကြောင်းတွေက ဘရဲ့ သွေးသောက်ကြီးမျိုးကွဆိုတဲ့ အကြောင်းနေရာမှာ အစားထိုး နေရာယူလာတယ်။

အိမ်ကို လာသမျှ ဧည့်သည် တွေဟာ ဘရဲ့ မြေးတွေ ပညာရေးအကြောင်း နားထောင်ရတော့တာ ပေါ့လေ။

"ဘ" ဟာ အစွဲတစ်ခုကို ယုံကြည်စွာ စူးနစ်သူလည်း ဖြစ်တယ်။

ဘရဲ့ သားသမီးအားလုံးထဲမှာ မေမေက စီးပွားရေး အတောင့်တင်း ဆုံးပါ။ အစားအသောက် အနေအထိုင် ချောင်လည်လို့ ဘက ကျွန်မတို့ နဲ့ လာနေတာ မဟုတ်ဘူး တဲ့ ။ ကျွန်မတို့ မိသားစုက မန္တလေး မှာ နေတာမို့ အတူလာနေတာလို့ ပြောပါတယ်။

"အသက်ကလေးရယ်တဲ့ ရှည်စေလို မန်းတောင်ရိပ်ခိုတဲ့ ၊ မန္တလေးက မင်းနေပြည်တော်ကွ၊ အခုထိ ကျုံးမြို့ရိုး အထင်အရှား ရှိသေးတယ်။ ထီးရိပ်နန်းရိပ် အငွေ့မှာ နေရတာကိုက ကံထူးလို့ ပဲ။ ငါ မန္တလေးမှာ ပဲသေတဲ့ အထိ နေမယ်"

ကျွန်မတို့ ထက် ဘဟာ မန္တလေးကို ချစ်တယ်။ စွဲလန်းတယ်။ ဘယ်လောက်အထိ စွဲလန်း သလဲဆိုရင် ဘနဲ့ မေမေ စကားများ တော့ ဘက စိတ်ဆိုးပြီး ရွာပြန်သွားဖူးတယ်။

စကားများ ရတာကလည်း သူ့မြေးအကြီးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပါ။ အစ်ကိုက လမ်းထဲက ရွယ်တူ ကောင်လေးတစ်ယောက်နဲ့ ရန်ဖြစ်တယ်။ မေမေက သွားဆွဲရင်း မိဘချင်း စကားဆက်များကြတာပေါ့ လေ။ မေမေက စကားနည်းရန်စဲ ပြန်လာပေမဲ့ မိန်းမကြီးက စကားတစ်ခွန်း အတွန့်တက်လိုက်တယ်။

"အလကားနေရင်း သွေးနားထင် ရောက်နေတဲ့ ဟာတွေ။ ဘယ်လို အမျိုးအစားတွေဖြစ်ဖြစ် တို့ ကတော့ အထင်မကြီးဘူးဟေ့"

ဒါကို ကြားလိုက်တဲ့ ဘဟာ တောင်ဝှေးဆွဲပြီး အိမ်ရှေ့ထွက်တော့

"ဟေ့ သတ္တိရှိရင် ယှဉ်ချင်ရာနဲ့ ယှဉ်လိုက်စမ်း၊ နားထင်ရောက်နေတဲ့ သွေး ဘယ်လောက်နီတယ် ဆိုတာ ပြလိုက်စမ်းမယ်၊ ထွက်ခဲ့ကြ"

ဘာညာနဲ့ ထွက်ရမ်းတော့ တစ်အိမ်သားလုံး ဘကို ထွက်ဆွဲရတာ ပေါ့။ ကျွန်မတို့ လက်ထဲမှာ ကန့်လန့်ကန့်လန့်နဲ့ ပါလာတဲ့ ဘဟာ အံ့သြ စရာကောင်းလောက်အောင် သန်မာနေခဲ့တယ်။ ဘဟာ မကျေမနပ်နဲ့ အံ့ကို တင်းနေအောင် ကြိတ်ထားတယ်။ ဘလက်ထဲက တောင်ဝှေးကို ဆွဲယူလို့ မရခဲ့ဘူး။ သူပြောချင်သလောက် မပြောလိုက်ရတော့ ဘက မေမေ့ကို ဆက်ရမ်းတာပေါ့။ နိုင်အောင် မပြောရ ကောင်းလား၊ အညံ့ခံ ခဲ့ရမလားဆိုပြီး စကားများကြတယ်။ မေမေက ပြန်အော်တော့ ဘက စိတ်ဆိုးပြီး ရွာပြန်သွားတယ်။

ဖေဖေ ရွာကို ပြန်ပြီး ချော့မော့ခေါ်တယ်။ မလိုက်ဘူး။ မေမေ ကိုယ်တိုင် ကျွန်မနဲ့ နောက်ထပ် တစ်ခေါက် သွားခေါ်တယ်၊ မလိုက်ဘူး။

ဘယ်ကျမှ ဘပြန်လာသလဲဆိုရင် အပြင်းဖျားတော့မှ အရေးပေါ် ပြန်လာတာ။ ဘပြန်လာတဲ့ နေ့ ကို ကျွန်မ မှတ်မိပါသေးတယ်။ ဘရဲ့ တူတွေက ဘကိုပွေ့ပြီး အိမ်ထဲဝင်လာတော့ ဘ သတိလစ်နေတာ။ ဘရဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးလည်း ခြစ်ခြစ်တောက်ပူလို့ ။

ကျွန်မတို့ လည်း ဆရာဝန် ချက်ချင်းပြေးပင့် ဆေးထိုး၊ ဆေးသွင်း အားချင်း ကုကြတာပေါ့။ ရက် တစ်ပတ်လောက်နေတော့ ဘ နာလန်ထလာတယ်။ ကြက်စွပ်ပြုတ်ရည်လေး၊ ဆန်ပြုတ်လေး သောက် နိုင်လာတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဘမျက်နှာ ပြန်ကြည်လင်လာတယ်။

"ဘ စဖျားဖျားချင်း ဆေးသောက်ပါတယ်။ မရဘူးကွ၊ အပြင်းဖျားလာတော့ ဘကြောက်လာ တယ်။ သေရမှာ ကို ကြောက်တာ မဟုတ်ဘူး

။ ဘ ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားတဲ့ မန္တလေးမှာ မသေရမှာ ကို ကြောက်တာ။
ဒါကြောင့် ဆွေမျိုးတွေ တားတဲ့ ကြားက မန္တလေးကို ဇွတ်ပြန်လာတာ။
လမ်းမှာ မသေဖို့ ဘက အားတင်းလာတာကွယ့်။ မန္တလေးကို ဝင်တော့မှ
ဘ စိတ်လျော့ချလိုက်တာ"

မသေကောင်း မပျောက်ကောင်း ဘတစ်ယောက် စိတ်ကြီးပုံတွေလေ
။ ကျွန်မတို့ မှာ ငိုအားထက် ရယ်အားသန်ရတော့မလို၊ ကလေးဆိုးကြီး
ဘကို အချစ်ပိုခဲ့ရတယ်။

အဲသည် လောက်ထိ ဘက မန္တလေးကို စွဲတာ။

* * *

(၄)

ကျွန်မတို့ ကျောင်းပြီးလို့ ဘွဲ့အသီးသီးရကြတော့ ဘက မေးတယ်။

"မင်းတို့ ဘွဲ့ရပြီ၊ ဘာဆက်လုပ်ကြမလဲ။ ဘကို ပြောကြစမ်း"

ဘရဲ့ စိတ်အားထက်သန်နေတဲ့ မျက်နှာကြီးကို ကျွန်မ ဘယ်တော့မှ
မေ့လို့ ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲသလို ဘက မေးတော့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကျွန်မတို့ ရွတ်ဆိုခဲ့ဖူးတဲ့
ကဗျာလေးကို သတိရမိ တယ်။ "လူလေးကြီးရင် ဘာလုပ်မယ်၊ မေမေ
မေးရင်ကွယ်" ဆိုတဲ့ ကဗျာလေးကိုပါ။

ဘ စိတ်ကျေနပ်အောင် တစ်ယောက်တစ်မျိုး အဖြေပေးလိုက်ရပေမဲ့

ကျွန်မတို့ အဖြေတွေအတိုင်း ဖြစ်မလာကြပါဘူး။

အစ်ကိုကြီးက ဖေဖေရဲ့ အလုပ်ကို ဆက်လုပ်တယ်။ အစ်ကိုလတ်က အရောင်းအဝယ်လုပ်တယ်။ ကျွန်မကတော့ မူလတန်းပြဆရာမလေး ပေါ့။ တကယ်တန်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားဘဝကို စွန့်လွှတ် ပြီး အပြင်လောကကို ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်ကြည့်ကာမှ ကျော်ဖြတ်ရတဲ့ အခက်အခဲတွေ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ ပြဿနာတွေကို ကျွန်မတို့ သိလာရတယ်။

အစ်ကိုကြီးက လုပ်ငန်းတွေ မကောင်းတော့တဲ့ အကြောင်း၊ အစ်ကိုလတ်က အရောင်းအဝယ်မှာ စကားမပီတဲ့ သူတွေကို မထိုးဖောက်နိုင်တဲ့ အကြောင်း၊ ကျွန်မက ကလေးတွေရဲ့ အနာဂတ်အကြောင်း ဘာကွယ်ရာမှာ ပြောဖြစ်ကြတယ်။ ဘရေ့မှာ တော့ ကျွန်မတို့ က တကယ့်ကို လူစွမ်းကောင်းကြီးတွေလို အိုက်တင် အပြည့်နဲ့ ပေါ့လေ။

ကျွန်မတို့ ရဲ့ ဟန်ဆောင်မှုတွေကို ဘာ မသိရှာပါဘူး။ ဘာက အကင်းပါးပေမဲ့ အိုရှာပြီလေ။ ဘရဲ့ မျက်စိတွေ နားတွေလည်း အိုကြပြီပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ဘာက စိတ်မကျဘူး။ ကျွန်မရဲ့ အောက်က အငယ် သုံးယောက်ကို သူ့မျိုးရိုးအကြောင်း၊ ကျွန်မတို့လို ပညာတတ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ အကြောင်းတွေ ပြော ဟော ဆုံးမနေတုန်းပဲ။

တစ်ညမှာ တော့ ဘာက ကောက်ကာငင်ကာနဲ့ ပဲ။

"မင်းတို့ မီးလုံးတွေ မလုပ်ကြသေးဘူးလား၊ ငါက ရွာကို ကတိပေးထားတာကွ၊ အဲဒါ ကြိုးစား ကြဦး" တဲ့ ။

ကျွန်မတို့ လည်း တစ်ယောက်မျက်နှာကို တစ်ယောက် လှမ်းကြည့်ကြရင်းနဲ့ မျက်ရည်တွေ လည် လာတယ်။ ဘာကို ဘယ်လို နှစ်သိမ့်ရမလဲဆိုတဲ့ စကားစကို ရှာနေဆဲမှာ ပဲ လျှပ်စစ်မီးတွေ ပြတ်တောက် သွားတယ်။

ကျွန်မတို့ ဘကို အဖြေမပေးလိုက်မိဘူးလေ။

* * *

(၅)

တစ်နေ့မှာ ကျွန်မတို့ အိမ် ရွှေ့ပြောင်းရဖို့ အကြောင်းပေါ်လာတယ်။ အနှစ် (၂၀) ကျော် နေလာတဲ့ ကျွန်မတို့ နေရာကို အရမ်းပဲ တွယ်တာနေမိပြီ။ သစ်ပင်ပန်းမာန်တွေနဲ့ စိုပြည်နေတဲ့ ကျွန်မတို့ ခြံလေးကို ကြည့်ပြီး စိတ်မကောင်းဘူး။ ဘ ထိုင်နေကျ ကွပ်ပျစ်လေးကို မြင်လိုက်ရတော့ ကျွန်မ မျက်ရည်ကျလာ တယ်။

ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ။ ကျွန်မတို့ ရွှေ့ဖို့ ပြောင်းဖို့ စီစဉ်ရတော့တာပေါ့။ ဘ မသိအောင် လှုပ်ရှားကြ ပေမဲ့ ဘက သိဖြစ်အောင်ကို သိသွားတယ်။

"ဘယ်ရွှေ့ကြမလို့ လဲဟ၊ နင်တို့ ဟာ"

"ဟိုလေ ဒီထက် အေးဆေးတဲ့ နေရာကိုပေါ့ ဘရဲ့ "

"အိုဗျာ၊ ဒီမှာ ဘာပူနေလို့ လဲ၊ မန္တလေးမှာ ပဲ ငါကနေမှာ ၊ နင်တို့ ရွှေ့ချင်ရွှေ့ကြ"

"အို ဘကလည်း မန္တလေးတော့ မန္တလေးပါပဲ ဘရဲ့ "

ကျွန်မတို့ မှာ ပစ္စည်းတွေသယ်ကြ၊ ပြောင်းကြဖို့ အရေးက မခက်ခဲဘဲ ဘကို နားချဖို့ ခက်ခဲလာ တယ်။ အကျိုးအကြောင်းကို ဘ သဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြပြီး အတော်ကြီးကို နားချယူရတယ်။ ဒါပေ

မဲ့ ဘက အစာကြေပုံတော့ မရပါဘူး။

အသက် (၈၀) ကျော်လာတော့လည်း ဘရဲ့ သွေးသောက်ကြီးမျိုးဆို တဲ့ သွေးတွေလည်း မဆူပွက် နိုင်တော့ပါဘူး။ ကျွန်မတို့ နဲ့ အတူ နေရာ သစ်ကို လိုက်ခဲ့ရရှာတယ်။

နေရာသစ်မှာ ဘ မပျော်ရှာဘူး။ ကျွန်မတို့ သိတာပေါ့။ ကျွန်မတို့ မှာ လောလောဆယ် ဘထိုင်ဖို့ ကွပ်ပျစ်ကလေးတစ်ချပ်တောင် ခင်းမပေး နိုင်သေးဘူး။ အုန်းပင်ကလေးတွေလည်း မစိုက်နိုင်သေးဘူး။

စိပ်ပုတီးကို တစ်ချောက်ချောက်စိပ်ရင်း ဘုရားခန်းအတွက် ကန့် ထားတဲ့ အဖီလေးအောက်မှာ ဘ ထိုင်နေတတ်တယ်။ အလုပ်တွေများ နေလို့ မြေးတွေလည်း ဘအနား မကပ်နိုင်ကြဘူး။ မျက်ခုံးမွေးဖြူဖြူ ကြီးနှစ်သွယ်ကို တွန့်ချိုးထားတဲ့ ဘရဲ့ မကျေမနပ် မျက်နှာကြီးကိုပဲ မြင် နေရတယ်။

စကားသိပ်ပြောချင်တဲ့ ဘဟာ ဘာစကားမှ သိပ်မပြောတော့ဘူး။ ကျွန်မတို့ ကို လျှပ်စစ်မီးလုံး တွေ လုပ်ဖို့ လည်း မတိုက်တွန်းတော့ဘူး။

ကျွန်မကတော့ ထူထဲရဲစိုနေတဲ့ ဘရဲ့ နှုတ်ခမ်းနှစ်လွှာကြားက ထွက် လာမယ့် စကားတွေကို ကြောက်ရွံ့စွာ စောင့်စားနေမိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘ ဟာ ခပ်တိုးတိုးတောင် မပြောတော့ဘူး။

တကယ်တော့ ဘဟာ မျက်စိလုံးလုံးကွယ်သလိုလည်း ဖြစ်သွားပြီ မှု တ်လား။

ရုပ်ရှင်အမြို့တေမဂ္ဂဇင်း ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

* * *